

IMIGRAȚIA ȘI INTEGRAREA IMIGRANȚILOR

Lucia-Ștefania AVRAM

Abstract

The author of this article is a PhD student analyzing the situation of the immigrant people in Europe and the available legislation, the way people integrate in the host country and searches solutions for improving the situation in the home country, for a safe return and reintegration in the society.

Key words: *immigrants, integration, legislation, foreign, vulnerable people*

Design-ul cercetării

Cercetarea constă în adunarea informațiilor din diferite surse specializate în drepturile omului și în domeniul migrațiilor, felul în care este administrată migrația și măsurile luate pentru integrarea străinilor, pornind de la libera circulație în interiorul Uniunii Europene până la refugiați și persoane care beneficiază de protecție internațională,

Analiza constă în comparația acestor informații, la nivel internațional, regional și național și comentarea statisticilor cu privire la fenomenul migrației.

Obiectivele cercetării

Prin această lucrare îmi propun să compar mai multe informații și legislații în vigoare, să analizez felul în care se aplică și se respectă, efectele pe care le au asupra beneficiarilor, avantajele și dezavantajele, modul în care persoanele se integrează în țara gazdă și se adaptează noilor legi și condiții de ședere și felul în care aceste condiții corespund mentalității, religiei și felului de a fi a indivizilor, în comparație cu ce erau obișnuiți în țara de origine.

Probleme, metode, descoperiri

Primele probleme cu care m-am confruntat au fost limitele pe care a trebuit să le respect atunci când am intrat în contact cu persoanele imigrante, solicitanții de

azil sau refugiații din diferite țări, deoarece a trebuit să țin cont de religie, de originea etnică, de vârstă, de eventuale dizabilități, de orientarea sexuală sau propriile convingeri, care impun întrebări cât mai generale, care să nu atingă subiecte personale sensibile.

Introducere

În prezent peste 258 de milioane de migranți din lume trăiesc în afara țării în care s-au născut și, conform statisticilor, această cifră va crește datorită mai multor factori, printre care creșterea globală a populației, comerțul, creșterea inegalității, dezechilibrele demografice și schimbările climatice. În ultimii ani deplasările au devenit tot mai frecvente, datorată facilităților acordate prin libertatea de a circula, de a studia sau de a lucra în statele semnatare de acorduri bilaterale sau multilaterale sau tratate, așa cum sunt cele care constituie Uniunea Europeană sau Spațiul Economic European.

Migrația reprezintă, în majoritatea cazurilor, o contribuție pozitivă atât pentru țara gazdă, care beneficiază de serviciile străinilor, cât și țara de origine, unde sunt trimiși majoritatea banilor câștigați. Pentru a menține acest flux sigur și ordonat, astfel încât să aducă mai multe beneficii decât dezavantaje, mai multe documente au fost semnate, atât la nivel regional cât și global.

Ordonanța de urgență nr. 194 din 12 decembrie 2002 privind regimul străinilor în România constituie cadrul prin care sunt reglementate intrarea, șederea și ieșirea străinilor pe teritoriul României, drepturile și obligațiile acestora, precum și măsuri specifice de control al imigrației, în conformitate cu obligațiile asumate de România prin documentele internaționale la care este parte.

Uniunea Europeană a adoptat diverse norme și cadre pentru gestionarea fluxurilor de migrație legală în cazul solicitanților de azil, al lucrătorilor cu înaltă calificare și al lucrătorilor sezonieri, al studenților și cercetătorilor, precum și al reunificărilor familiale. În ceea ce privește alte fluxuri de migrație, UE dispune de norme comune pentru prelucrarea cererilor de azil.

Drepturile străinilor

Străinul este definit ca persoana care nu are cetățenia română, cetățenia unui alt stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European ori cetățenia Confederației Elvețiene.

Străinii care locuiesc legal în România se bucură de protecția generală a persoanelor și a averilor, garantată de Constituție¹ și de alte legi, precum și de drepturile prevăzute în tratatele internaționale la care România este parte. Aceștia se pot deplasa liber și își pot stabili reședința sau, după caz, domiciliul oriunde pe teritoriul României. În cazul în care părăsesc temporar teritoriul statului român au

¹ Art. 18 - Cetățenii români și apatrizii.

dreptul de a reintra pe toată durata valabilității permisului de ședere. În plus, ei pot beneficia de măsuri de protecție socială din partea statului, în aceleași condiții ca și cetățenii români.

Condițiile care trebuie îndeplinite

Pe timpul șederii în România străinii sunt obligați să respecte legislația română, nu pot organiza sau finanța partide politice sau alte organizații sau grupări similare acestora și nici nu pot face parte din acestea, nu pot ocupa funcții și demnități publice și nu pot iniția, organiza sau participa la manifestații ori întruniri care aduc atingere ordinii publice sau siguranței naționale, și sunt obligați să respecte scopul pentru care li s-a acordat dreptul de a intra și a rămâne pe teritoriul României, să respecte perioada pentru care li s-a aprobat șederea, precum și să depună toate diligențele necesare pentru a ieși din România până la expirarea acestei perioade.

Străinilor care nu au obligația obținerii vizei în conformitate cu prevederile

Regulamentului (CE) nr. 539/2001² li se permite intrarea pe teritoriul României și pot să rămână pentru o perioadă de maximum 3 luni, în decurs de 6 luni de la data primei intrări pe teritoriul oricărui stat Schengen. Străinilor posesori ai vizelor de lungă ședere sau ai permiselor de ședere eliberate de alte state Schengen li se permite intrarea pe teritoriul statului român și pot să rămână pentru o perioadă de maximum 3 luni, în decurs de 6 luni, calculată pentru toată durata șederii efective pe teritoriile celorlalte state Schengen, altele decât cel care le-a eliberat viza de lungă ședere, respectiv permisul de ședere.

Străinul intrat legal pe teritoriul României, precum și persoana care îl găzduiește au obligația să anunțe despre aceasta organul de poliție competent teritorial, în termen de trei zile de la data intrării și, respectiv, a găzduirii, iar în situația cazării în hoteluri sau în alte amenajări turistice, străinul va îndeplini formalitățile de luare în evidență la administrația locului respectiv care, în termen de 24 de ore, va comunica datele necesare organului de poliție competent teritorial.

Ruta central-mediteraneeană

În cadrul Declarației din Malta din februarie 2017, care se concentrează asupra măsurilor menite să oprească fluxul de migrație dinspre Libia către Italia³, liderii

² Regulamentul Consiliului din 15 martie 2001 de stabilire a listei țărilor terțe ai căror resortisanți trebuie să dețină viza pentru trecerea frontierelor externe și a listei țărilor terțe ai căror resortisanți sunt exonerati de această obligație, publicat în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene nr. L 81 din 21 martie 2001.

³ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2017/02/03/malta-declaration/pdf>.

au decis să adopte noi măsuri pentru a reduce în mod semnificativ fluxurile de migrație, pentru a destructura modul de operare al persoanelor care introduc ilegal migranți și pentru a salva vieți și au convenit să intensifice cooperarea cu autoritățile libiene.⁴

Deși Italia a investit în formarea autorităților competente din Libia pentru a salva persoanele din mare, Organizația Națiunilor Unite nu susține această acțiune, deoarece în centrele specializate s-au înregistrat numeroase cazuri de violențe fizice și psihice.

În plus, de mai multe ori s-a pus problema competenței pentru a salva persoanele aflate pe navele în pericol. De exemplu, în septembrie 2018 în jur de 100 de persoane s-au înecat deoarece elicopterele italiene au aruncat veste de salvare, dar se aștepta ca Libia să trimită navele pentru a le prelua.⁵

Declarația menționează prioritățile privind formarea, echiparea și sprijinirea pazei de coastă naționale libiene și a altor agenții competente, nevoia de eforturi suplimentare pentru a destructura modul de operare al persoanelor care introduc ilegal migranți prin intensificarea acțiunilor operaționale cu implicarea Libiei și a partenerilor internaționali relevanți, îmbunătățirea situației socioeconomice a comunităților locale din Libia, în special în zonele de coastă și la frontierele terestre libiene de pe rutele de migrațiune, urmărirea asigurării unor capacități și condiții adecvate de primire pentru migranți în Libia, în colaborare cu Înalțul Comisariat pentru Refugiați al Națiunilor Unite (UNHCR) și Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), sprijinirea OIM în intensificarea activităților de returnare voluntară și intensificarea campaniilor de informare adresate migranților și este pus în aplicare în parteneriat cu serviciile italiene de cooperare pentru dezvoltare, Programul Națiunilor Unite pentru dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF). Prin urmare, din 2015 până în prezent, sosirile neregulate în UE au fost reduse cu peste 90%.⁶

Formarea pazei de coastă libiene este furnizată prin intermediul operației Sophia, de combatere a introducerii ilegale de persoane în Marea Mediterană⁷. Consiliul a prelungit mandatul operației de două ori de la lansarea acesteia. Mandatul actual expiră la 31 martie 2019.

Pentru a asigura protecția și asistența migranților și refugiaților, autoritățile UE colaborează cu organizații internaționale în Libia pentru a oferi asistență umanitară la punctele de debarcare și în centrele de cazare și a îmbunătăți condițiile de viață, oferă un prim ajutor psihologic și acces la produse alimentare și nealimentare.

⁴ <https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/sites/near/files/eutf-noa-ly-08052018.pdf>.

⁵ <https://www.nytimes.com/2018/09/11/world/africa/mediterranean-migrants-drowned.html>.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/ro/infographics/eastern-and-central-mediterranean-routes-09-2017/>.

⁷ <https://www.operationsophia.eu/>.

Programul presupune și încurajarea întoarcerii voluntare în țara de origine sau relocarea persoanelor care au nevoie de protecție internațională - anumiți refugiați blocați în Libia nu se pot întoarce în mod voluntar, deoarece siguranța lor ar fi pusă în pericol. Prin urmare, a fost instituit un nou mecanism de evacuare și relocare pentru a aborda această problemă: mecanismul de tranzit de urgență. Acest mecanism este finanțat de UE și derulat de către Agenția Națiunilor Unite pentru refugiați (UNHCR).

Mai mult, programul sprijină comunitățile locale prin îmbunătățirea condițiilor de viață ale migranților din Libia și ale comunităților lor gazdă⁸ și se axează pe regiunile sudice ale țării.

Până acum, UE a alocat 237 milioane de euro pentru a finanța programe care abordează provocările din Libia. Aceste programe sunt finanțate prin Fondul fiduciar de urgență al UE pentru Africa.

În plus, liderii Uniunii Europene se bazează pe cooperarea cu țările terțe iar următorul summit pe această temă va fi pe 24-25 februarie 2019, la Sharm-el-Sheikh, Egipt, împreună cu Liga Statelor Arabe⁹.

O altă misiune, EUCAP Sahel Niger a fost lansată între 2012 și iulie 2018 pentru a ajuta autoritățile din Niger să își consolideze capacitățile în materie de securitate, deoarece are o situație geografică critică pentru fluxurile de migrație către Europa iar 90% din migranții din Africa de Vest călătoresc prin Niger în drumul lor spre Libia.

În plus, La 11 noiembrie 2015, UE și Etiopia au semnat o declarație privind o Agendă Comună în Materie de Migrație și Mobilitate (ACMM), reflectând importanța Etiopiei ca țară-cheie de origine, de tranzit și de destinație a migranților în situație nereglementară și a refugiaților din Cornul Africii în drum spre Europa¹⁰.

Ruta est-mediteraneeană

Ruta est-mediteraneeană se referă la traversarea maritimă din Turcia în Grecia. Un număr mare de refugiați care se adăpostesc de războiul din Siria au ajuns în UE prin intermediul acestei rute în 2015.

Autoritățile UE au desfășurat patru operațiuni în Marea Mediterană pentru a salva migrații aflați în pericol și a combate introducerea ilegală de migranți: operațiunea „Sophia”, care vizează persoanele care introduc ilegal migranți în Marea Mediterană¹¹, operațiunea „Themis” (denumită anterior „Triton”), care

⁸ <https://ec.europa.eu/trustfundforafrica/node/833>.

⁹ <https://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/international-summit/2019/02/24-25/>.

¹⁰ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6050_en.htm?locale=EN.

¹¹ <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2015/06/22/fac-naval-operation/>.

acoperă zona central-mediteraneeană și sprijină Italia în activitățile de supraveghere maritimă în zona central-mediteraneeană și are ca obiectiv prevenirea intrării în UE a luptătorilor teroriști străini¹² și operațiunea „Poseidon”, care se concentrează asupra supravegherii frontierelor de-a lungul frontierei maritime a Greciei cu Turcia.

Datorită cooperării dintre UE și Turcia, numărul de sosiri neregulate pe ruta est-mediteraneeană s-a redus în mod semnificativ, începând cu martie 2016, stabilind ca toți migranții în situație neregulamentară care sosesc pe insulele grecești să fie returnați în Turcia dacă nu depun o cerere de azil sau în cazul în care cererea lor este respinsă. Pentru fiecare resortisant sirian returnat în Turcia din insulele grecești, un alt sirian va fi relocalat în UE.

În iunie 2018, statele membre ale UE au convenit asupra modalităților de acordare a unei finanțări suplimentare, în valoare de trei miliarde EUR, pentru sprijinirea refugiaților sirieni în Turcia.

Mecanismul de relocalare permite refugiaților care au nevoie de protecție să intre în UE în mod legal și în condiții de siguranță, fără a trebui să își riște viața în călătoria periculoasă¹³. Acesta a fost lansat în iulie 2015, după acordul liderilor UE din luna precedentă de a reloca 22504 refugiați în decursul a doi ani. În iulie 2015, Consiliul a adoptat concluzii prin care se stabileau detaliile acestei relocalări. Astfel, în conformitate cu Deciziile Consiliului Uniunii Europene nr. 1523/2015 și respectiv 1601/2015, în România au fost relocalate, din state membre UE, 728 de persoane în nevoie de protecție internațională, 45 din Italia și 683 din Grecia. În 2016 România a primit 568 persoane din Grecia și Italia, în 2017 a primit 174 persoane din Grecia și Italia și 43 din Turcia.

Norvegiei i-a fost alocat cel mai mare număr de persoane – 3500, iar Maltei cel mai mic număr – 14. Ungaria, în urma procesului pe care l-a avut cu Comisia europeană datorită refuzului de a primi persoanele relocalate, a invocat suveranitatea țării asupra dreptului de a decide ce se întâmplă pe teritoriul ei și cu cine ar trebui să conviețuiască cetățenii săi¹⁴. Totodată, reprezentanții statului au invocat legătura dintre atacurile teroriste din Europa și valul de imigranți din ultimii ani.

Tragediile din Marea Mediteraneeană

Pe 17 ianuarie 2019 s-a scufundat o navă care traversa apele mării Mediteraneene, între Libia și Italia, cu 120 de persoane la bord, printre care 10 femei și doi copii, originari din Nigeria, Coasta de Fildeș, Gambia și Sudan. Doar trei persoane au supraviețuit și au fost preluate de către un elicopter și aduse pentru îngrijiri medicale în Lampedusa (Italia).

¹² <https://frontex.europa.eu/media-centre/news-release/frontex-launching-new-operation-in-central-med-yKqSc7>.

¹³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11130-2015-INIT/en/pdf>.

¹⁴ <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=relocare&docid=193230&pageIndex=0&doclang=RO&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=9561720#ctx1>.

Conform spuselor supraviețuitorilor, vestele de salvare reprezintă un cost în plus la îmbarcare, pe care majoritatea nu și-l permite, de aceea atâtea vieți sunt pierdute în mare¹⁵.

Cel ai recent exemplu este al navei „Sea Watch 3”, care este sub pavilion olandez dar aparține Organizației Non-Guvernamentale Sea Watch, din Germania și care în data de 19 ianuarie s-a aventurat în apele mării învolburate, cu 47 de imigranți la bord, dintre care 13 minori, venind din Libia. Deși se afla la doar 40 de mile de țărmlul tunisian, nava a continuat spre Italia, de la care a cerut ajutor.

Cum Italia a refuzat debarcarea persoanelor aflate la bord, în urma sesizării Olandei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului i-a impus să acorde primul ajutor cu hrană, apă și medicamente, fără obligația de a-i primi la țărml, deși s-ar fi putut aplica principiul portului cel mai sigur și cel mai apropiat, conform dreptului apelor internaționale. În ultimul timp prim-ministrul Italiei a decis să nu mai primească nave cu refugiați dar Curtea de la Strasbourg impune acordarea primului ajutor fără debarcare. În schimb, în ceea ce privește cei 13 minori neînsoțiți, aflați la bordul navei, guvernul italian are datoria de a asigura măsurile necesare pentru acordarea tutelei legale, conform convențiilor internaționale.

Italia se apară în acest caz prin Decretul de Siguranță (Decretul Salvini) privind imigrația, cetățenia și azilul și lupta împotriva terorismului și mafiei. Acest decret a devenit lege și prevede restrângerea posibilităților de a imigra în Italia, imposibilitatea obținerii sau retragerea protecției internaționale și statutului de azilant imigranților care comit infracțiuni pe teritoriul italian. Până în decembrie 2018 Italia elibera permise de ședere umanitare pentru azil politic și protecție subsidiară, pe 2 ani și care ofereau dreptul de muncă. Decretul Salvini a fost conceput pentru a reda sentimentul de securitate cetățenilor italieni, elimină permisele umanitare și prevede o serie de permise speciale, pentru maxim un an și doar pentru protecție socială, pentru motive de sănătate și în caz de dezastre naturale în țara de origine. Tot acest document prevede diminuarea sumei aferente fiecărui imigrant dar oferă prelungirea termenului de cazare în centrele speciale, de la 90 la 180 de zile, fără drept de muncă.

În ajutorul navei „Sea Watch” a intervenit și președintele francez, Emmanuel Macron, spunând că ar trebui pus în aplicație principiul debarcării în portul cel mai apropiat și cel mai sigur (Italia, în majoritatea cazurilor), principiul distribuirii sarcinilor între statele membre UE (principiul relocării) și obligația ONG-urilor de a respecta dreptul internațional. Italia, care a primit majoritatea imigranților pe mare din ultimii ani, acceptă rolul de coridor umanitar, doar cu condiția ca apoi imigranții să fie preluați de către țara al cărui drapel se află pe nava transportatoare¹⁶.

¹⁵ <https://www.nbcnews.com/news/world/117-missing-sunken-migrant-boat-libya-survivors-say-n960666?fbclid=IwAR0cOlyZ2iTrYttj4eR9b3-qxLJr2LBCi1SM6IPEGb99vX63eaRaq062eOc>.

¹⁶ http://www.ansa.it/sito/notizie/politica/2019/01/28/la-capitaneria-dispone-il-divieto-di-avvicinarsi-alla-sea-watch-3_7c4707f1-a93d-496e-8652-c05dc8094198.html.

Din cauza condițiilor meteorologice nefavorabile, nava „Sea Watch” a fost ancorată în portul Siracusa, fără a-i lăsa pe pasageri să coboare pe teritoriul italian, în așteptarea preluării de către autoritățile olandeze¹⁷. Situația la bordul navei a fost critică, deoarece nu era destul loc la interior iar unii pasageri au trebuit să stea afară, în frig.

Persoanele de pe nava „Sea Watch” au fost debarcate pe data de 31 ianuarie în portul Catania și preluate pentru îngrijiri medicale. Personal, ceea ce m-a șocat a fost faptul că deși stătuseră atâtea zile pe navă, în condiții grele, imigranții nu au arătat semne de slăbiciune și au filmat cu telefoanele operațiunea de salvare și persoanele care îi așteptau la mal.

România și-a exprimat disponibilitatea de a prelua mai mulți migranți de pe „Sea Watch” ca o confirmare a principiului solidarității membrilor UE pentru gestionarea fenomenului migraționist, principiu promovat de Președinția română a Consiliului UE.

În luna ianuarie România și-a mai arătat disponibilitatea de a prelua cinci din cei 49 de migranți ajunși în largul coastelor malteze, fără a primi permisiunea de acostare, în semn de solidaritate. Concretizarea acestei oferte se va realiza în limitele cadrului legislativ actual și Regulamentului Dublin care face trimitere la modalitățile de gestionare a unor astfel de situații cu caracter umanitar. Președinția României la Consiliul UE pledează pentru întărirea cooperării cu statele africane de origine și de tranzit în scopul unei gestiuni la sursă a migrației ilegale și de consolidare a politicilor de dezvoltare în raport cu statele africane, care să conducă la un răspuns durabil în fața acestui fenomen¹⁸.

Conform Organizației Internaționale pentru Migrație (IOM), în 2018 au ajuns 116959 persoane în Europa și s-au pierdut 2297 vieți în apele Mării Mediteraneene și de la începutul anului 2019 peste 200 de vieți, iar prioritatea autorităților este de a salva persoanele aflate pe navele dărăpănate și de a garanta porturi pentru debarcarea în condiții sigure și asistența adecvată.

Agenda Președinției României la Consiliul Uniunii Europene

Din ianuarie până în iunie 2019 România va conduce lucrările Consiliului Uniunii Europene, având oportunitatea de a contribui la avansarea agendei europene, prin gestionarea cu imparțialitate dosarelor aflate pe agenda europeană

¹⁷ https://www.corriere.it/politica/19_gennaio_27/tre-parlamentari-sea-watch-3-fratoianni-si-qui-verifiche-7c7baba2-2211-11e9-9349-c3c76bb921b8.shtml

¹⁸ <https://www.caleaeuropeana.ro/mai-romania-si-a-exprimat-disponibilitatea-de-a-prelua-mai-multi-migranti-blocati-pe-o-nava-in-apele-teritoriale-italiene-ca-o-confirmare-a-principiului-solidaritatii-membrilor-ue/?fbclid=IwAR1qRQktOfffZXIo6CkRd8U76H8PHNUpAJnnV-wij5YqpXGJRNBNDOs7.I>

privind bugetul Uniunii Europene, funcționarea Pieței Unice Europene, consolidarea dimensiunii sociale a Uniunii, agenda de securitate internă, lupta împotriva terorismului, gestionarea fenomenul migrației și consolidarea rolului Uniunii Europene în plan global.

Consiliul European stabilește agenda politică a Uniunii Europene prin intermediul „concluziilor” adoptate în cadrul reuniunilor care identifică subiectele de interes și măsurile care urmează să fie luate și definește orientarea și prioritățile politice generale ale UE.

Printre obiectivele din Agendă se află acordarea unei atenții deosebite problemelor legate de migrațiune și căutarea celor mai bune soluții în acest domeniu.

Pactul global pentru o migrație sigură, ordonată și reglementată

În septembrie 2016 Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a decis, în cadrul Declarației de la New York pentru refugiați și migranți, să creeze un sistem compact global pentru o migrație sigură, ordonată și regulată, proces început în aprilie 2017 și care a durat 18 luni de consultare și negociere.

La 13 iulie 2018, statele membre ale ONU au finalizat textul Pactului, iar pe 10-11 decembrie la Marrakech, Maroc, a avut loc conferința interguvernamentală pentru adoptare.

Acest pact este o declarație de prietenie și ajutor reciproc între statele-membre pentru a proteja migrații indiferent de originea sau scopul lor, menit să ajute la sporirea cooperării globale în privința migrației. Nu este obligatoriu din punct de vedere juridic și se bazează pe valori precum suveranitatea statului, responsabilitatea comună, nediscriminarea și drepturile omului și recunoaște necesitatea unei abordări de cooperare pentru a maximiza beneficiile globale ale migrației, luând în considerare în același timp riscurile și provocările cu care se confruntă migrații și comunitățile din țările de origine, de tranzit sau de destinație.

Majoritatea reprezentanților de state sunt împotriva acestui pact, considerând că este necesară cunoașterea și respectarea valorilor morale, drepturile, obligațiile și că se încearcă redefinirea migrației ilegale ca un drept al omului, ceea ce este greu de acceptat. De exemplu, Statele Unite, Austria¹⁹, Israelul, Ungaria, Cehia și Polonia se opun Pactului. România însă este pregătită să îl semneze.

Pactul Global privind Migrația include 23 de obiective pentru o mai bună gestionare a migrației la nivel local, național, regional și global²⁰.

Scopul său este de a atenua factorii negativi care împiedică oamenii să găsească și să mențină mijloacele de trai sustenabile în țările lor de origine și să-i

¹⁹ http://euroefe.euractiv.es/1311_actualidad/5762586_austria-se-retirara-del-pacto-mundial-para-la-migracion.html#.

²⁰ <https://undocs.org/fr/A/CONF.231/3>.

forțe să caute un viitor în altă parte, de a reduce riscurile și vulnerabilitățile migranților în diferite stadii ale migrației prin promovarea respectării, protecției și realizării drepturilor lor umane și prin acordarea de asistență și de a crea condiții care să permită imigranților să îmbogățească societățile noastre prin capacitățile lor umane, economice și sociale, facilitând astfel contribuția lor la dezvoltarea durabilă la nivel local, național, regional și global.

Fenomenul strămutării populațiilor pe teritoriul Europei provenite din alte zone ale globului, cu altă cultură, nivel de civilizație și valori spirituale a devenit de notorietate negativă deoarece economiile țărilor în care sunt strămutați mulți imigranți ilegali au de suferit din cauza facilităților financiare acordate migranților și plătite din banii contribuabililor din țările gazdă.

Articolul 3 din Constituția României prevede faptul că pe teritoriul statului român nu pot fi strămutate sau colonizate populații străine. În schimb, alocațiile pentru imigranți acordate de stat sunt mai mari decât alocațiile pentru copii sau pentru pensii²¹. Astfel, conform Legii nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, solicitanților de azil beneficiază, la cerere, de cazare gratuită într-unul din centrele Inspectoratului General pentru Imigrări²², de hrană, în limita sumei de 10 lei pe zi, de o alocație pentru procurarea îmbrăcăminte în valoare de 100 de lei pentru sezonul rece și 67 de lei pentru sezonul cald și de alte cheltuieli, în limita sumei de 6 lei pe zi.

În plus, pe baza Ordonanței Guvernului nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au obținut o formă de protecție în România, cu modificările și completările ulterioare, s-a instituit un Program de Integrare care oferă și un ajutor material nerambursabil în valoare de 540 de lei, acordat pe o perioadă de maxim un an,

Copiii solicitanți de azil beneficiază de alocația de stat acordată minorilor, în aceleași condiții ca pentru cetățenii români, adică 200 de lei până la vârsta de 2 ani și de 84 de lei după.

Imigrația ilegală

Străinul cărui nu i se permite intrarea în România este obligat să părăsească imediat punctul de trecere a frontierei către țara de origine sau orice altă destinație pe care o dorește, cu excepția teritoriului României, iar în cazul în care părăsirea imediată a punctului de trecere a frontierei de stat nu este posibilă, organele poliției de frontieră pot lua măsura cazării acestuia într-un spațiu sau loc amenajat în acest scop în zona de tranzit, pus la dispoziție de administratorul punctului de trecere a frontierei ori, în cazul în care acest lucru nu este posibil, într-o altă locație

²¹ <http://igi.mai.gov.ro/ro/content/programul-de-integrare>.

²² București, Giurgiu, Galați, Timișoara, Maramureș și Rădăuți.

stabilită în afara punctului de trecere a frontierei, cu regim de zonă de tranzit, până la încetarea motivelor care fac imposibilă plecarea acestuia, dar nu mai mult de 24 de ore de la data cazării.

Conform evaluărilor Inspectoratului General pentru Imigrări (IGI), în 2017 au fost depistați 3580 străini cu ședere ilegală și au fost înregistrate cele mai multe cereri de azil - 4820, cu o rată de aprobare de 63%. Număr în continuă creștere, având în vedere că în 2015, în perioada Valului Migrațional, au fost depistați 2159 străini cu ședere ilegală și doar 1266 cereri de azil, cu o rată de aprobare de 59%, iar în 2016 au fost depistați 2625 străini cu ședere ilegală și 1886 cereri de azil, cu o rată de aprobare de 73%.

Prin aplicarea Regulamentului Dublin23, România a transferat în 2015 un total de 14 persoane și a primit 58, în anul 2016 - 98 de persoane către Statele Membre UE și a primit 89.

Pentru combaterea șederii ilegale a străinilor, autoritățile efectuează acțiuni și controale cu forțe proprii și în cooperare cu alte structuri, inclusiv pentru combaterea muncii nedeclarate, urmate de repatrierea voluntară²⁴, returnarea forțată sau custodia publică.

Străinului nu i se permite ieșirea din țară dacă este învinuit sau inculpat într-o cauză penală și magistratul dispune instituirea măsurii interdicției de părăsire a localității sau a țării, dacă a fost condamnat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă și are de executat o pedeapsă privativă de libertate. Organele competente din cadrul Ministerului Administrației și Internelor vor pune în aplicare măsura de a nu permite ieșirea de pe teritoriul României, numai în baza documentelor încheiate de procuror, de instanțele de judecată sau de organele prevăzute de lege care au atribuții de punere în executare a pedepsei închisorii, care conțin o asemenea măsură și sunt transmise pentru punere în aplicare prin instituirea consemnului nominal la frontieră de către organele poliției de frontieră.

Majoritatea țărilor care nu fac parte din Schengen au construit ziduri de-a lungul punctelor de trecere a frontierelor. Însă, în loc să împiedice imigrația ilegală, zidurile au făcut ca persoanele care nu pot trece legal să apeleze la persoane care să le ajute să treacă ilegal. Astfel, valul de imigranți care a lovit Europa, începând cu

²³ Se ocupă cu determinarea unui singur Stat Membru care să fie responsabil de examinarea unei cereri de protecție internațională prezentată într-unul din statele membre de către un resortisant al unei țări terțe sau un apatrid - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0604&from=ro>.

²⁴ repatriați prin Programul de Repatriere Voluntară Umanitară Asistată, care se adresează migranților cu ședere ilegală pe teritoriul României, solicitanților de azil care au primit un răspuns negativ precum și cei care nu au primit încă o decizie negativă definitivă dar doresc să renunțe la procedură și să se întoarcă acasă, străinilor care beneficiază de protecție internațională sau de protecție temporară în România și care vor să renunțe la protecție pentru a se întoarce acasă - <https://www.oim.ro/ro/ce-facem/programe/394-sprijinirea-programelor-de-repatriere-voluntara-a-sistata-si-reintegrare-rvar-in-romania>.

2015 a dus la o adevărată criză migrațională, o criză a autorităților care nu fac față contrabandei.

Într-unul din discursurile sale din noiembrie 2017, președintele Comisiei Europene, Jean Claude Juncker, afirma că „Fără milioanele de imigranți africani, Europa va fi pierdută!²⁵”. Însă a fost demonstrat faptul că majoritatea țărilor care au acceptat imigrația ilegală în masă se confruntă cu grave probleme sociale, creșterea violenței și a infracțiunilor. Aceasta pentru că au fost descoperiți refugiați care declarau că veneau din zonele de război (Siria și Irak) dar care proveneau de fapt din alte zone, inclusiv din țări africane neafectate de război. Ei sunt bărbați tineri, analfabeți sau semi-analfabeți și fără documente. Cu astfel de situații se confruntă și personalul Inspectoratului General de Imigrații din România, care dispune de interpreți și traducători specializați, care trebuie să distingă dialectele și accentele pentru a-și da seama dacă imigranții provin într-adevăr din zonele din care declară.

Uniunea Europeană a demarat un plan de acțiune împotriva introducerii ilegale de migranți (2015-2020), cu scopul de a perturba rețelele de persoane care introduc ilegal migranți, atât în interiorul, cât și în afara UE. Astfel, capacitățile operaționale și analitice ale Centrului european privind introducerea ilegală de migranți (EMSC) din cadrul Europol vor fi sporite, astfel încât să poată susține mai bine statele membre în investigațiile privind cazuri de introducere ilegală de migranți. Schimburile de astfel de informații vor permite atât îmbunătățirea verificării încrucișate la fața locului în timp real, cât și consolidarea evaluării migrației neregulamentare către UE și pe teritoriul acesteia.

Planul prevede și perturbarea comunicațiilor online, pentru a împiedica ilegalitățile și consolidarea legăturilor cu misiunile și operațiunile PSAC -Politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene- și cu ofițerii de legătură ai UE din țări terțe. Se prevede, de asemenea, dezvoltarea de parteneriate operaționale comune cu țări terțe, pentru a le susține activitățile de aplicare a legii și pentru a îmbunătăți cooperarea.

Consiliul a discutat o propunere a Comisiei de extindere a mandatului Agenției Europene pentru Poliția de Frontieră și Garda de Coastă, precum și de suplimentare a efectivului de personal al acesteia la 10 000 până în 2020²⁶.

Conducerea Uniunii Europene face eforturi pentru a încuraja reîntoarcerea de bună voie și reintegrarea imigranților în țările de origine, care să respecte Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene²⁷, prin Directiva 2008/115/CE a

²⁵ <http://epochtimes-romania.com/news/jean-claude-juncker-fara-milioane-de-imigranti-africani-europa-va-fi-pierduta--268397>.

²⁶ <https://www.consilium.europa.eu/ro/meetings/jha/2018/10/11-12/>.

²⁷ Proclamată de către Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene la data de 7 decembrie 2000, în cadrul Consiliului European de la Nisa. Incluziunea drepturilor fundamentale ale cetățenilor Uniunii în Tratatul de la Lisabona presupune faptul că instituțiile Uniunii și statele membre sunt obligate din punct de vedere juridic, atunci când pun în aplicare dreptul UE, să respecte aceste drepturi.

Parlamentului european și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală.

Persoane vulnerabile și minorii neînsoțiți

Articolul 33 din Ordonanța nr. 44 din 29 ianuarie 2004 definește persoanele vulnerabile ca străinii care au dobândit o formă de protecție în România și care nu se pot întreține singuri, generat de factori de natură obiectivă și independent de voința sau dorința acestora, cum ar fi persoanele cu handicap, persoanele care au atins vârsta pensionării și nu beneficiază de pensie, minorii neînsoțiți, victime ale torturii și familiile monoparentale cu copii minori.

Minorul neînsoțit este cetățeanul străin sau apatrid, care intră pe teritoriul României neînsoțit de părinți sau de o persoană majoră care să fie responsabilă pentru acesta potrivit legii române și nu este luat efectiv în îngrijire de o astfel de persoană, precum și minorul care este lăsat neînsoțit după ce a intrat pe teritoriul României²⁸.

Pentru această categorie de persoane, Oficiul Român pentru Imigrări și formațiunile sale teritoriale au obligația de a stabili, în primul rând, identitatea minorilor și modul de intrare în țară. Această procedură este necesară pentru a înțelege motivul pentru care aceștia au părăsit țara de origine, dacă sunt victime ale traficului de persoane, dacă au plecat însoțiți de familie și pe parcurs au fost despărțiți și pentru a înțelege gradul de pericol la care sunt supuși. De astfel, se iau măsuri de identificare a părinților, indiferent de locul de reședință al acestora, în scopul reîntregirii familiale.

În data de 22 ianuarie 2019 în Italia a intrat în vigoare un decret pentru finanțarea noilor proiecte privind minorii neînsoțiți, prin Sistemul de Protecție pentru titularii protecției internaționale și minorii străini, neînsoțiți (SIPROIMI)²⁹.

Personal, am fost pusă în fața unui caz de discriminare a persoanelor vulnerabile într-o secție de neonatologie a unei maternități din București. O proaspătă mămică, imigrantă, nu a fost lăsată să își vadă bebelușul deoarece purta pe cap un cearșaf. Femeia nu vorbea nici limba română nici engleză, nimeni nu a putut-o ajuta și nici nu am înțeles din ce țară provenea, deși părea siriană. În plus, aceasta avea o problemă fizică, ce nu îi permitea alăptarea, iar asistentele nu au avut răbdarea să o învețe, i-au dat o listă cu ce să cumpere de la farmacie dar nu i-au arătat cum să le folosească, astfel încât acesta stătea cu bebelușul în brațe, neștiind ce să îi facă, iar acesta țipa fără oprire. Consider că i-a fost îngrădit cel puțin dreptul la fericire și a fost trist cum personalului calificat nu i-a păsat de durerea acelei mame și a pruncului său.

²⁸ Art. 1 lit. k¹) din Legea nr. 122/2006 privind azilul în România.

²⁹ http://www.interno.gov.it/sites/default/files/decreto_ministro_approvazione_progetti_mnsa_presentati_a_valere_su_1.7.2018.pdf

Jurisprudență

Un caz cu privire la retrimiterarea unui străin minor a fost înregistrat de către Tribunalul administrativ federal elvețian (TAF), în data de 8 mai 2017.³⁰ În speță, unui minor neînsoțit, originar din Guineea i-a fost refuzat statutul de refugiat de către Secretariatul de Stat pentru Migrație (SEM), care a ordonat retrimiterarea, pe motiv că înainte de a ajunge în Elveția minorul locuia împreună cu familia, unde se putea reîntoarce, iar, în cazul în care familia nu îl putea primi, în Guineea există o structură de primire care s-ar putea ocupa de minor.

Elveția reglementează situația străinilor (cetățeni extracomunitari) prin Legea federală privind străinii (LEtr)³¹. Art. 69 alin. 4 LEtr, raportându-se la art.10 alin. 2 din Directiva 2008/115³² prevede că înainte ca un străin minor neînsoțit să fie trimis în țara de origine, autoritățile au datoria de a se asigura că minorul va ajunge la un membru al familiei, la un tutore sau la o structură de primire care să îi garanteze protecția necesară.

În urma analizei, TAF a menționat faptul că SEM nu a putut demonstra asigurarea condițiilor necesare reacomodării minorului în Guineea, ci s-a bazat doar pe ideea că acesta are o familie și că există un ONG care l-ar putea ajuta, dar nu avea informații sigure și concrete.

În concluzie, condițiile art. 69 alin. 4 din Legea privind străinii nu au fost îndeplinite iar minorul nu a putut fi trimis în Guineea.

Regulamentul (CE) nr. 343/2003 al Consiliului din 18 februarie 2003 de stabilire a criteriilor și mecanismelor de determinare a statului membru responsabil de examinarea unei cereri de azil prezentate într-unul dintre statele membre de către un resortisant al unei țări terțe³³ menționează faptul că atunci când un resortisant dintr-un stat terț cere azil într-un stat membru al Uniunii Europene care nu este responsabil de a trata cererea, acesta trebuie să prevadă o procedură de transfer către statul responsabil.

În Cauza C-648/11³⁴ doi minori din Eritreea și un minor din Irak au cerut azil în Marea Britanie, neavând membrii de familie care să rezide în mod legal pe teritoriul UE (una din condițiile Regulamentului). Constatând că minorii depuseseră cereri de azil în alte state membre, autoritățile britanice au cerut transferul către aceste țări (Italia și Olanda). Conform Regulamentului, în cazul în care

³⁰ Decizia E-4306/2016, Curtea V, disponibilă pe <https://jurispub.admin.ch/publiws/pub/cache.jsf>.

³¹ *Loi fédérale sur les étrangers*, din 16.12.2005, disponibilă pe <https://www.admin.ch/opc/fr/classified-compilation/20020232/index.html>.

³² Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului, disponibilă pe <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32008L0115>.

³³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=celex:32003R0343>.

³⁴ <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=134083&pageIndex=0&doclang=RO&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=365213>.

solicitantul de azil este un minor neînsoțit, statul membru responsabil de examinarea cererii este acela unde un membru al familiei sale se află în mod legal, cu condiția ca aceasta să fie în interesul superior al copilului. În absența unui membru al familiei, statul membru responsabil de examinarea cererii este acela în care minorul și-a prezentat cererea de azil, fără a preciza dacă este vorba de primul stat în care s-a depus cererea sau de ultimul.

După ce au efectuat primul transfer, al unui minor eritreean în Italia, autoritățile britanice au invocat principiul suveranității și au decis să analizeze cererile celor doi minori rămași. Astfel, primul minor a fost readus în Marea Britanie.

În urma analizei situației celor trei minori, Curtea a concluzionat că „în cazul în care un solicitant de azil, care este un minor neînsoțit, fără membri ai familiei prezenți în mod legal în alt stat membru, a prezentat cereri de azil în mai mult de un stat membru, statul membru responsabil de examinarea cererii de azil în conformitate cu art. 6 par. 2 trebuie, în principiu, având în vedere interesul superior al minorului și dacă același interes nu impune altă soluție [și pentru a nu prelungi inutil procedura], să fie statul membru în care a fost prezentată ultima cerere”.

Curtea precizează că prin această interpretare nu trebuie să se înțeleagă faptul că minorul căruia i-a fost refuzată cererea în primul stat poate obliga alt stat să îi examineze cererea de azil, deoarece statele UE nu au obligația de a verifica eligibilitatea la calitatea de refugiat dacă o cerere a fost refuzată în alt stat.

Integrarea pe piața muncii

Integrarea socială reprezintă procesul de participare activă a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European la viața economică, socială și culturală a societății românești, în vederea prevenirii și combaterii marginalizării sociale, respectiv în vederea adaptării la condițiile societății românești³⁵.

În România, capacitate de muncă se dobândește la împlinirea vârstei de 16 ani, cu o durată de maxim 6 ore pe zi și 30 de ore pe săptămână iar străinii titulari ai dreptului de ședere temporară pentru studii pot fi încadrați în muncă pe teritoriul României fără aviz de angajare, numai cu contract individual de muncă cu timp parțial cu durata muncii de maxim 4 ore pe zi.

Potrivit ultimului raport al Organizației Mondiale a Muncii (ILO), publicat în decembrie 2018, în anul 2013 lucrătorii imigranți erau în număr de aproximativ 150 de milioane din totalul de 232 milioane de imigranți la nivel internațional. Acest

³⁵ Ordonanța nr. 44 din 29 ianuarie 2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European - <https://www.oim.ro/attachments/article/364/OG44-2004.pdf>.

număr a crescut cu 9% până în 2017. Lucrătorii imigranți contribuie la creșterea și dezvoltarea economiei din țările de destinație, în timp ce țările de origine beneficiază de banii trimiși și experiența dobândită în această perioadă³⁶. În anul 2016, banii trimiși în țările de origine au atins suma de 429 miliarde de dolari. Cu toate acestea, procesul de migrațiune implică mari provocări în ceea ce privește modul de guvernare, protecția și cooperarea internațională.

Conform art. 4 din Ordonanța nr. 44 din 29 ianuarie 2004, străinii care au dobândit o formă de protecție în România beneficiază de acces pe piața forței de muncă, la sistemul asigurărilor pentru șomaj, la măsurile de prevenire a șomajului și la măsurile pentru stimularea ocupării forței de muncă în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români, precum și de condiții de muncă echivalente celor stabilite de lege pentru cetățenii români.

Pentru minorii neînsoțiți se ține cont de interesul superior al copilului, care include și menținerea identității culturale. Aceștia sunt incluși în sistemul de protecție a copilului și dispun de măsurile necesare pentru adaptarea serviciilor oferite la nevoile specifice minorilor neînsoțiți care au dobândit o formă de protecție în România.

Anual, prin hotărâre a Guvernului, se stabilesc numărul autorizațiilor de muncă ce pot fi eliberate străinilor, conform prevederilor legislației speciale privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României.

Guvernul României, prin instituțiile abilitate, transmite Comisiei Europene și guvernelor celorlalte state membre informații privind proiectele de acte normative care propun măsuri cu privire la lucrătorii din state terțe și membrii lor de familie, în ceea ce privește intrarea, șederea și angajarea în muncă, precum și realizarea egalității de tratament în condițiile de viață și de muncă, drepturile salariale și alte drepturi economice, promovarea integrării în forța de muncă autohtonă și în societate și returnarea voluntară în țara de origine a unor astfel de persoane, proiectele de acorduri de cooperare pe care intenționează să le negocieze sau să le renegocieze cu state terțe, precum și proiecte de acorduri privind condițiile de ședere și angajare în muncă a propriilor cetățeni care lucrează în state terțe și a membrilor de familie ai acestora, pe care intenționează să le negocieze sau să le renegocieze cu statele respective.

Oficiul Național pentru Refugiați în colaborare cu alte instituții publice și organizații neguvernamentale organizează sesiuni de acomodare culturală și activități de consiliere, având ca scop familiarizarea persoanelor adulte care au dobândit o formă de protecție în România cu tradițiile, obiceiurile și specificul societății românești³⁷.

³⁶ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_652001.pdf.

³⁷ <https://lege5.ro/Gratuit/haztgnrq/regulamentul-de-organizare-si-functionare-a-oficiului-national-pentru-refugiati-din-03022006>.

Persoanele care participă la programele de integrare și care nu au mijloace de întreținere pot beneficia, la cerere, de cazare în spațiile special destinate acestui scop, care se află în administrarea Ministerului Administrației și Internelor, în limita locurilor disponibile, pentru o perioadă de până la 6 luni, cu posibilitatea prelungirii cu încă 6 luni pentru motive bine întemeiate. Cazarea se face pe baza plății unei chirii, stabilită la nivel local pentru spațiile de locuit aflate în proprietatea statului sau a unităților administrativ-teritoriale, și a cheltuielilor de întreținere. Persoanele care nu îndeplinesc condițiile pentru a beneficia de ajutorul rambursabil și care nu au mijloace de întreținere, sunt sprijiniți în vederea îndeplinirii condițiilor legale pentru obținerea venitului minim garantat.

Exploatarea imigranților

Accesul pe piața muncii este esențial pentru accelerarea procesului de integrare, iar căile spre piața forței de muncă ar trebui să fie legale, transparente, simple și rapide iar angajatorii pot juca un rol-cheie în facilitarea integrării. Țările ar trebui să împiedice exploatarea noilor veniți pe piața muncii prin aplicarea egalității de tratament cu cetățenii în ceea ce privește condițiile de muncă, salariile și despăgubirile pentru încălcări.

Cele mai mediatizate cazuri de exploatare a imigranților sunt în Italia, unde patronii își exercită puterea de a manipula persoanele vulnerabile, punându-le să muncească în condiții precare, pe un salariu derizoriu. Deși statul italian oferă cazare în centrele specializate și 40 de euro de persoană pe zi, aceștia aveau și drept de muncă până în decembrie 2018, înainte de a intra în vigoare Decretul Salvini, pentru siguranță și imigrație.

Domeniul cel mai potrivit pentru exploatare este cel agricol, considerat punctul forte al mafiei italiene pe piața muncii, cel mai bine remunerat. Aici străinii pot fi recrutați fără nici un document și fără un profil anume, pentru perioade scurte și întrerupte, fenomen denumit „caporalato”³⁸.

Astfel, o dată cu valul de imigranți din 2015, guvernul italian a pus în practică o lege împotriva acestui tip de exploatare, numită „Legge contro il caporalato”, (Legea nr. 199 din 29 octombrie 2016)³⁹ prin care sunt pedepsite persoanele care profită de nevoia străinilor de a lucra, prin violențe și amenințări. Pedepsa poate fi până la 6 ani de închisoare și până la 2000 de euro pentru fiecare muncitor în parte. Fapta este considerată agravată dacă implică și nerespectarea normelor de igienă și de locuință, dacă pune viața în pericol, dacă sunt mai mult de trei muncitori sau dacă aceștia sunt minori care nu au împlinit vârsta legală pentru a lucra.

³⁸ [http://www.ontheroadonlus.it/news/lo-sfruttamento-dei-migranti-nel-lavoro-nellaccattonggio-forzato/.](http://www.ontheroadonlus.it/news/lo-sfruttamento-dei-migranti-nel-lavoro-nellaccattonggio-forzato/)

³⁹ https://lombardia.cisl.it/doc/cosa%20facciamo/salute_sicurezza/legislazione/2016/199-2016-Legge-caporalato.pdf.

În Italia mai multe ONG-uri s-au sesizat cu privire la exploatarea în agricultură și au cerut inclusiv ajutorul cetățenilor să sesizeze orice încălcare a normelor, invocând dreptul și datoria acestora de a fi informați asupra produselor pe care le cumpără și consumă, să provină din lanțuri sănătoase de aprovizionare, care nu sunt poluate de crimă.

În prezent în Italia, în zona Lazio, se judecă „operațiunea Commodo”, în care sunt inculpați 50 de italieni dintr-o cooperativă agricolă, pentru exploatarea forței de muncă, extorcare, spălarea banilor, corupție și crime fiscale. Aceștia au profitat de starea de necesitate a străinilor, printre care și cetățeni români, pe care îi transportau în câmpuri în microbuze supraaglomerate, care nu respectau normele de siguranță. Aceștia erau exploatați timp de 12 ore pe zi, cu plata efectivă pentru doar patru ore pe zi. Majoritatea extracomunitarilor care fac parte din programul prin care primesc 40 de euro de la statul italian, conform normelor internaționale, erau obligați să declare că renunță la acei bani în schimbul unui contract de muncă în agricultură. Angajatorii primeau astfel beneficii de la stat, pentru integrarea străinilor pe piața muncii. Împreună cu responsabilii cooperativei a fost arestați și antreprenorii agricoli, contabili, oficiali și reprezentanți ai sindicatelor, un inspector și secretarul regional al FAI CISL – federația sindicatelor pentru muncitorii în agricultură și activități conexe – care aveau datoria de a supraveghea dacă activitatea se desfășura în conformitate cu legea⁴⁰.

O operațiune asemănătoare, în care autoritățile italiene au descoperit apartamente în care muncitorii trăiau în condiții degradante este „Freedom”⁴¹, desfășurată în 2017.

Educația

Conform art. 9 din Ordonanța nr. 44 din 29 ianuarie 2004, accesul străinilor care au dobândit o formă de protecție în România la toate formele de învățământ se realizează în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români, iar în vederea integrării în sistemul de învățământ românesc beneficiază pe durata unui an școlar de un curs gratuit de inițiere în limba română și la activități didactice cu caracter teoretic, practic și recreativ, fără ca prezența lor să fie înregistrată în documente oficiale. La finalul cursului de inițiere în limba română o comisie de evaluare, ale cărei componență și funcționare se stabilesc prin ordin al ministrului educației și cercetării, apreciază nivelul de cunoaștere a limbii române și stabilește înscrierea în anul de studiu corespunzător.

⁴⁰ <https://www.meridianotizie.it/2019/01/cronaca/latina-operazione-commodo-6-arresti-e-50-indagati-foto/>.

⁴¹ <https://www.cesenatoday.it/cronaca/caporalato-nuovi-arresti-per-lo-sfruttamento-di-lavoratori-sottopagati.html>.

Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei asigură, la cerere, recunoașterea diplomelor, atestarea studiilor și calificărilor din țara de origine, în condițiile stabilite de legea română⁴².

Articolul 3 din Ordonanța nr. 194 din 12 decembrie 2002 privind regimul străinilor în România prevede faptul că străinii cuprinși în învățământul de toate gradele au acces, fără restricții, la activitățile școlare și de instruire în societate.

Copiii refugiați au nevoi mai complexe atunci când vine vorba de integrarea în școală. Este posibil ca aceștia să aibă nevoie de mai mult timp pentru a se adapta, să nu meargă la școală o perioadă lungă și să trăiască experiențe traumatizante în țările lor de origine sau în călătoriile lor. La nivel național, ar trebui ca învățământul profesional să fie adaptat refugiaților și migranților vulnerabili.

Deoarece refugiații și copiii migranți nu au adesea acces la informațiile prezentate în mod adecvat vârstei, generând mai multă confuzie și anxietate, Consiliul Europei a publicat, pe 8 ianuarie 2019, un ghid pentru profesioniști și voluntari privind comunicarea prietenoasă cu copiii, pentru a se asigura că aceștia sunt protejați și au acces la drepturile lor⁴³.

Printre altele, copiii lucrătorilor imigranți proveniți din statele membre UE beneficiază de școlarizare gratuită pe perioada învățământului general obligatoriu, conform Hotărârii de Guvern nr. 508 din 31 mai 2001 privind accesul la învățământul obligatoriu din România,⁴⁴ iar în cazul în care minorii străini se află în termenul pentru plecarea voluntară sau în perioada suspendării executării obligației de returnare, acestora li se garantează continuarea accesului gratuit la sistemul de învățământ românesc (art. 97).

Situația în România

Conform art. 27 NCC din România⁴⁵, cetățenii străini și apatrizii sunt asimilați, în condițiile legii, cu cetățenii români, în ceea ce privește drepturile și libertățile lor civile.

Intrarea, șederea și ieșirea străinilor, drepturile și obligațiile acestora, precum și măsurile specifice de control al imigrației, sunt reglementat de către Ordonanța de Urgență nr. 194 din 12 decembrie 2002.

Astfel, conform art. 2 alin. A) al acestei Ordonanțe, precum și art. 1 din Convenția de punere în aplicare a acordului Schengen din 14 mai 1985⁴⁶, prin „străin” se înțelege orice persoană, cu excepția resortisanților dintr-un stat membru

⁴² Art. 11 din Ordonanța nr. 44 din 29 ianuarie 2004.

⁴³ <https://rm.coe.int/how-to-convey-child-friendly-information-to-%20children-in-migration-a-ha/1680902f91>.

⁴⁴ Publicată în M.O. nr. 305 din 8 mai 2001.

⁴⁵ Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în M.O. nr.511 din 24 iulie 2009.

⁴⁶ Art. 1 din Convenția de punere în aplicare a acordului Schengen din 14 mai 1985, disponibil pe <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:42000A0922%2802%29:RO:HTML>.

al Comunităților Europene. Sunt, de asemenea, asimilați străinilor persoanele fără cetățenie (apatrizii) și refugiații.

În România, în prezent, numărul imigranților este mai mare decât al refugiaților, dar numărul imigrărilor ilegale este în continuă creștere. Conform evaluărilor Inspectoratului General pentru Imigrări⁴⁷, în anul 2017 au fost înregistrați cu drept de ședere 116830 străini din state terțe și cetățeni UE/SEE/CH. Acest număr este în continuă creștere, având în vedere faptul că în 2010 au fost înregistrați 58424 străini și în 2015 – 104139 străini.

Raportul privind evaluarea situației migraționale în România pe 2018 încă nu a fost publicată, dar principalele obiective IGI au fost asigurarea managementului șederii străinilor pe teritoriul României și combaterea șederii ilegale și muncii nedecarate, precum și asigurarea accesului neîngrădit la procedura de azil în România, implementarea acțiunilor stabilite prin Programul Național în scopul asigurării unui grad cât mai ridicat de absorbție a fondurilor puse la dispoziția României prin Fondul Migrație, Azil și Integrare⁴⁸.

Situația migranților în România este reglementată și de Legea nr. 247 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor⁴⁹, care prevede faptul că viza de lungă ședere pentru studii poate fi acordată, la cerere, străinilor care solicită intrarea pe teritoriul României în calitate de student, stagiar, elev sau care participă la un program de schimb de elevi sau proiect educațional. Legea stabilește noi condiții pentru străinii intrați în România în baza convențiilor internaționale sau a altor acte normative prin care sunt exonerati de la obținerea vizei, care încalcă reglementările în domeniu migrației, în principal privind încadrarea în muncă.

Evoluția

Conform ultimului raport ILO⁵⁰, în ultimii ani s-a îmbunătățit sistemul de pregătire profesională și de dezvoltare personală și s-au luat măsuri pentru facilitarea integrării pe piața muncii, prin îmbunătățirea nivelului de limbă sau aptitudinilor în anumite domenii.

⁴⁷ <http://igi.mai.gov.ro/ro/content/analiza-activitatii>.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/funding_country_sheet_ro_ro.pdf.

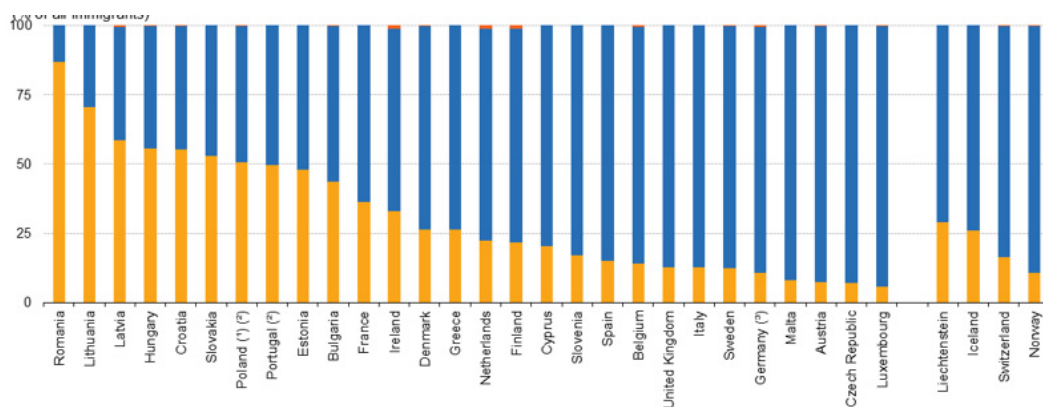
⁴⁹ publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 941 din 7 noiembrie 2018. Legea are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.194/2002 și a Ordonanței Guvernului nr. 25/2014, în sensul asigurării transpunerii Directivei (UE) 2016/801 a Parlamentului European și a Consiliului privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă „au pair”.

⁵⁰ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_652001.pdf.

Agenția ONU pentru Refugiați (UNHCR) a anunțat că nivelul strămutării globale în 2015 este cel mai mare pe care l-am înregistrat vreodată de la terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, cu 65,3 milioane de persoane strămutate global, dintre care peste 12 milioane de persoane provenind din Siria, Afganistan și Somalia. În prezent, numărul total a ajuns la 68,5 milioane de persoane strămutate global.

Ultimele statistici privind migrația și populația imigrantă disponibile pe EUROSTAT datează din martie 2018, următoarele urmând să apară în martie 2019. În 2016, un total de 4,3 milioane de persoane au imigrat în unul dintre statele membre UE, dintre care 2 milioane erau cetățeni ai unor țări terțe, 1,3 milioane erau cetățeni ai unui alt stat membru al UE decât cel de destinație, aproximativ 929 de mii erau cetățeni ai statului membru al UE de destinație (de exemplu, resortisanți care „se întorc acasă” sau resortisanți născuți în străinătate) și aproximativ 16 mii erau apatrizi⁵¹. În plus, 3 milioane de emigranți au părăsit un stat membru al UE.

La fel ca și în raportul de anul trecut, se poate vedea că România este țara din Uniunea Europeană cu cei mai mulți locuitori plecați peste hotare - 87 % din totalul imigranților⁵², și cu cei mai puțini imigranți - mai puțin de 0,6% din populația României. Germania rămâne și anul acesta „paradisul” imigranților, atât a celor europeni, cât și a celor ajunși pe mare⁵³.

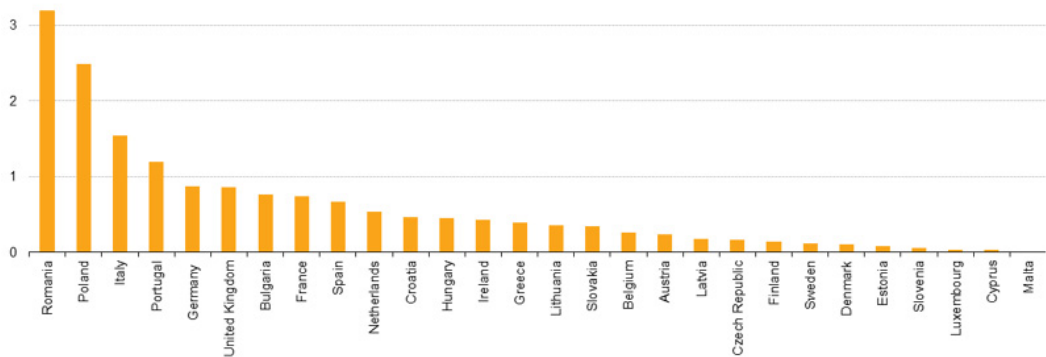
⁵¹ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics/ro#Fluxuri_migratorii:_2_milioane_de_imigran.C8.9Bi_din_afara_UE.

⁵² [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Distribution_of_immigrants_by_citizenship,_2016_\(%25_of_all_immigrants\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Distribution_of_immigrants_by_citizenship,_2016_(%25_of_all_immigrants).png).

⁵³ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Immigration_by_citizenship,_2016_.png.

	Total immigrants			Nationals		Non-nationals					
	(thousands)	(thousands)	(%)	Total		Citizens of other EU Member States		Citizens of non-member countries		Stateless	
				(thousands)	(%)	(thousands)	(%)	(thousands)	(%)	(thousands)	(%)
Belgium	123.7	17.6	14.2	105.4	85.2	58.9	47.6	46.5	37.6	0.0	0.0
Bulgaria	21.2	9.3	43.6	12.0	56.3	1.3	6.2	10.6	50.0	0.0	0.2
Czech Republic	64.1	4.5	7.1	59.5	92.9	29.6	46.3	29.9	46.7	0.0	0.0
Denmark	74.4	19.7	26.5	54.6	73.5	25.0	33.6	28.6	38.4	1.1	1.5
Germany (*)	1 029.9	110.5	10.7	912.8	88.6	403.6	39.2	507.0	49.2	2.2	0.2
Estonia	14.8	7.1	48.1	7.7	51.9	3.5	23.7	4.2	28.2	0.0	0.0
Ireland	85.2	28.0	32.9	56.1	65.8	28.9	33.9	27.2	31.9	0.0	0.0
Greece	116.9	30.7	26.3	86.1	73.7	16.6	14.2	69.5	59.5	0.0	0.0
Spain	414.7	62.6	15.1	352.2	84.9	116.3	28.0	235.6	56.8	0.2	0.1
France	378.1	137.2	36.3	240.9	63.7	82.7	21.9	158.2	41.8	0.0	0.0
Croatia	14.0	7.7	55.3	6.2	44.7	2.2	15.8	4.0	28.9	0.0	0.0
Italy	300.8	37.9	12.6	262.9	87.4	62.7	20.8	200.2	66.6	0.0	0.0
Cyprus	17.4	3.6	20.5	13.8	79.5	7.4	42.3	6.5	37.3	0.0	0.0
Latvia	8.3	4.9	58.7	3.4	41.0	0.5	6.0	2.9	34.9	0.0	0.1
Lithuania	20.2	14.2	70.5	6.0	29.5	0.8	3.7	5.2	25.7	0.0	0.1
Luxembourg	22.9	1.3	5.8	21.5	94.1	16.0	69.7	5.6	24.3	0.0	0.0
Hungary	53.6	29.8	55.6	23.8	44.4	10.5	19.6	13.3	24.7	0.0	0.0
Malta	17.1	1.4	8.1	15.7	91.9	9.0	52.6	6.7	39.3	0.0	0.0
Netherlands	189.2	42.5	22.5	144.8	76.5	63.9	33.8	76.7	40.5	4.2	2.2
Austria	129.5	9.8	7.5	119.6	92.4	64.7	50.0	54.5	42.1	0.5	0.4
Poland (*)	208.3	105.4	50.6	102.9	49.4	22.8	10.9	80.1	38.4	0.0	0.0
Portugal (*)	29.9	14.9	49.7	15.1	50.3	7.2	24.1	7.8	26.2	0.0	0.0
Romania	137.5	119.6	87.0	17.9	13.0	5.6	4.1	12.3	8.9	0.0	0.0
Slovenia	16.6	2.9	17.2	13.8	82.8	3.4	20.4	10.4	62.4	0.0	0.0
Slovakia	7.7	4.1	53.0	3.6	47.0	3.0	38.9	0.6	8.1	0.0	0.0
Finland	34.9	7.6	21.9	26.9	77.0	7.1	20.3	19.6	56.3	0.2	0.5
Sweden	163.0	20.0	12.3	142.5	87.4	30.5	18.7	104.4	64.0	7.6	4.6
United Kingdom	589.0	74.2	12.6	514.8	87.4	249.4	42.3	265.4	45.1	0.0	0.0
Iceland	8.7	2.3	26.2	6.4	73.8	5.3	60.9	1.1	12.8	0.0	0.0
Liechtenstein	0.6	0.2	29.2	0.4	70.8	0.2	37.4	0.2	33.4	0.0	0.0
Norway	61.5	6.7	10.9	54.7	89.1	21.4	34.9	32.4	52.7	0.9	1.5
Switzerland	149.3	24.3	16.3	125.0	83.7	87.3	58.5	37.6	25.2	0.0	0.0

La fel ca și în anii precedenți, cetățenii români, polonezi, italieni, portughezi și germani au reprezentat cele cinci grupuri principale de cetățeni UE care locuiesc în alte state membre ale UE în 2017. Unii care pleacă pentru o situație mai bună, în căutarea unui loc de muncă oricare, dar care să asigure existența, alții plecați la un loc de muncă stabil, pe baza calificărilor⁵⁴.

⁵⁴ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Number_of_EU_citizens_that_are_usual_residents_in_the_rest_of_the_EU_as_of_1_January_2017,_EU-28_\(million\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Number_of_EU_citizens_that_are_usual_residents_in_the_rest_of_the_EU_as_of_1_January_2017,_EU-28_(million).png).

Concluzii

Migrația are impact asupra majorității țărilor din întreaga lume, fie că sunt țări de origine, tranzit sau destinație. Migranții sunt deținători ai drepturilor universale ale omului, care necesită protecție specifică și specială. Statutul lor este reglementat din cele mai vechi timpuri la nivel internațional, regional și național, fiecare țară având competența reglementării normelor în materie, cu condiția de a se fi conforme cu normele superioare sau mai favorabile.

Toate statele ar trebui să elaboreze planuri de reacție pentru a se pregăti pentru intrări mari de persoane care caută protecție iar planul de integrare ar trebui să includă un cadru pentru a lucra cu mass-media și pentru a oferi publicului informații clare despre strategia folosită, implementarea și rezultatele strategiei, deoarece majoritatea statisticilor arată că societatea este favorabilă imigrației atâta timp cât nu se întâmplă în propria țară.

Din propria experiență pot spune că majoritatea românilor care nu s-au confruntat cu dificultățile deplasării peste hotare înainte de libera circulație dobândită la 1 ianuarie 2007, o dată cu intrarea României în Uniunea Europeană, nu realizează cât de mult a evoluat acest drept și cât de greu le este resortisanților extracomunitari să ajungă în Europa. Mai mult, majoritatea românilor se declară îndreptățiți să ceară orice atunci când pleacă din țară, dar nu ar fi de acord ca străinii să vină în România și să beneficieze de anumite drepturi și libertăți.

În procesul de integrare sunt importante înțelegerea contextelor și a rezultatelor, evaluarea rezultatelor politicilor și integrarea integrării în politicile generale. Gestionarea străinilor a evoluat de la o perioadă la alta, în funcție de gravitatea sau importanța problemei.

Tratatul de la Maastricht, care a intrat în vigoare la 1 noiembrie 1993 și a pus bazele Uniunii Europene a schimbat conceptul de liberă circulație a persoanelor, la fel cum a făcut și programul ERASMUS⁵⁵, care a creat oportunitatea pentru studenți de face schimb de experiențe și a de a învăța în alte sisteme decât cele obișnuite în propria țară. Acest program a fost înființat în 1987 și dezvoltat în 2014 de către Comisia Europeană ca „ERASMUS+”, cu scopul de a contribui la îndeplinirea obiectivelor strategiei Europa 2020⁵⁶ pentru creștere economică, locuri de muncă, echitate socială și incluziune, precum și ale cadrului strategic ET2020 pentru educație și formare.

În 2015 Europa s-a confruntat cu cel mai mare val de imigranți, căruia cu greu i-a făcut față inițial, dar prin uniunea forțelor tuturor statelor criza a putut fi bine administrată și numărul imigranților ilegali a diminuat.

Se așteaptă ca următorul val de imigranți să vină din țările în care schimbările climatice sunt devastante iar Organizația Națiunilor Unite împreună cu autoritățile competente în materie se pregătesc să o gestioneze în cele mai bune condiții.

⁵⁵ European Region Action Scheme for the Mobility of University Students.

⁵⁶ https://www.mae.ro/sites/default/files/file/Europa2021/Strategia_Europa_2020.pdf.

În concluzie, migrația este un proces care trebuie gestionat și nu o problemă care trebuie rezolvată deoarece este un fenomen continuu, care nu se va opri niciodată și pe care autoritățile ar trebui să fie constant pregătite să le administreze în cele mai bune condiții.

Bibliografie

Constituția României din 21 noiembrie 1991, publicată în M. Of. nr. 767 din 31 octombrie 2003

Noul Cod Civil - Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, publicată în M. Of. nr. 511 din 24 iulie 2009

Legea nr.122/2006 privind azilul în România

Legea nr. 247 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor, publicată în M. Of. nr. 941 din 7 noiembrie 2018

Ordonanța nr. 44 din 29 ianuarie 2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de ședere în România

Ordonanța nr. 194 din 12 decembrie 2002 privind regimul străinilor în România

Hotărârea de Guvern nr. 508 din 31 mai 2001 privind accesul la învățământul obligatoriu din România, publicată în M. Of. nr. 305 din 8 mai 2001

Convenția de punere în aplicare a acordului Schengen din 14 mai 1985

<https://www.consilium.europa.eu>

<https://ec.europa.eu>

<https://eur-lex.europa.eu>

<http://curia.europa.eu>

<https://www.oim.ro>

<https://www.nytimes.com>

<https://www.operationsophia.eu/>

<https://frontex.europa.eu>

<http://curia.europa.eu>

<https://www.nbcnews.com>

<http://epochtimes-romania.com>

<https://www.caleaeuropeana.ro>

<http://igi.mai.gov.ro>

<http://www.interno.gov.it>

<http://www.ansa.it>

<https://www.corriere.it>

<http://www.ontheroadonlus.it>

<https://lombardia.cisl.it>

<https://www.meridiananotizie.it>

<https://www.cesenatoday.it>

<http://euroefe.euractiv.es>

<https://jurispub.admin.ch>